

ÚVOD

Průmyslová revoluce na konci 18. století s sebou přinesla bouřlivý rozvoj měst. Nové továrny a další průmyslové podniky potřebovaly mnoho zaměstnanců a tak se do měst za prací začali stěhovat lidé z chudého venkova. Města se rozrůstala, na jejich okrajích vznikaly dělnické kolonie a vzrůstal počet obyvatel. Tyto procesy byly projevem urbanizace. Důsledkem tohoto procesu se snížil počet obyvatel venkova, kde je míra sociální kontroly větší. Obyvatelé vesnic mají i dnes hlubší vztah k tradicím, oproti tomu žijí v předsudcích a mnoho moderních otevřených témat je tabuizováno. Samozřejmě záleží na typu komunity a dané lokalitě obce. Obyvatelé vesnice na okraji města budou otevřenější a přístupnější vnějšímu působení moderní společnosti než zapadlá vesnice v horách. Členové vesnických komunit jsou obvykle komformnější, než obyvatelé měst.

Lidé na vesnicích se většinou znají, každý o každém všechno ví, jakákoliv větší údalost je pro obyvatele „atrakcí“. Lze to uvést na příkladu. Pokud zemře násilnou smrtí nebo při haváriji člověk na malé vesnice, mluví se o tom několik dnů. Pokud by se ve větším městě měl objevit tento jev, musela by být taková tragédie mnohem většího rozsahu co do počtu mrtvých nebo do dramatičnosti.

Rovněž stigmatizovaní občané jsou na menších obcích víc pod drobnohledem než ve městě. Tito klienti sociálního státu jsou většinou poživately sociálních dávek. Pokud jsou ve styku se sociální pracovníci zaměstnanou obecním úřadem malé obce, může být tato pracovnice negativně ovlivněna předsudky vzniklými v důsledku sociální kontroly v sousedství a bude neobjektivně hodnotit klientovu životní situaci..

V tomto empirickém výzkumu se budu zabírat srovnáváním vesnice a města, protože jsem většinu života strávil na vesnici a jako

sociální pracovník městského úřadu mám možnost monitorovat nuance životních situací klientů města a vesnice.

V úvodu jasně formulujete východiska pro svůj výzkum. Napadá mě k tomu jen jedna poznámka. Kromě velikosti sídla, které ovlivňuje míru sociální kontroly, pracujete s pojmem stigmatizace. Míra stigmatizace však závisí i na charakteru místa. Např. v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti bude míra stigmatizace poživatelů podpory v nezaměstnanosti nižší, než např. v Praze. Tuto možnost by bylo třeba v teoretické části také diskutovat.

TEORETICKÁ-HLAVNÍ HYPOTÉZA

Sociální kontrola v sousedství více stigmatizuje klienty sociálního státu na venkově než ve městech. Hypotéza je formulována velmi dobře.

PRACOVNÍ HYPOTÉZA

Dostupnost informací klientů sociálního státu na vesnicích je menší než dostupnost informací klientů sociálního státu ve městech (vyvrátí nebo potvrdí výzkum v obou lokalitách).

Z hypotézy zmizela proměnná sociální kontroly. Přestože je formulována dobře, týká se jiného výzkumu. Proto je lepší již před formulováním pracovní hypotézy vymezit obsah zkoumaných pojmů, jejich dimenze a indikátory. V tom by vám také mohla pomoci operační definice (viz Disman, 1993: 79-82). Např. sociální kontrolu můžeme vnímat institucionálně, jako působení oficiálních institucí (indikátory: veřejné schůze, vymáhání dodržování zákonů, vyhlášek), nebo jako výsledek vztahů mezi konkrétními lidmi (indikátory: dodržování nepsaných norem; tabu, obřady, rituály, veřejné mínění).

Stejně tak stigmatizace (osoby, rodiny) může být zkoumána řadou indikátorů (snížení sociálních kontaktů - návštěv,

pozdravů na ulici; snížení socioekonomického statusu - omezení spotřeby, prestiže v okolí; atd.) Pracovní hypotéza by pak mohla znít: Osoby, které pobírají sociální dávky, jsou na vesnici vnímány negativněji, než ve městě.

Indikátor sociální kontroly v sousedství:

Představitel a vykonavatel sociální práce v dané lokalitě
To může být konkrétní příklad projevu stigmatizace, ale ne indikátor. Sám o sobě sociální pracovník nepředstavuje stigmatizaci.

Indikátor stigmatizace klientů sociálního státu:

Odlišnost čeho?

Vybral jste si náročnější variantu pro vypracování úkolu.
Místo dvou samostatných částí úkolu, jste se snažil propojit tři proměnné: sociální kontrolu, sousedství a stigmatizaci.
Jen by bylo třeba každou z nich podrobněji charakterizovat.
K tomuto tématu si můžete přečíst např. knihu:
Murray, Ch. 1998. Příliš mnoho dobra. Praha. SLON.
Goffman, E. 2003. Stigma. Praha. SLON.

S pozdravem

Daniela Ryšavá